

A158 **HINKE EITS (KOLDENBORG)**, boer,
~ 12-05-1689 te Haule,
† 1777 te Donkerbroek,

X ca 1716 ws te Haule/Donkerbroek

A159 **AALTJE FOLKERTS**,
~ 10-05-1696 te Haule/Donkerbroek,
† 24-04-1769 te Haule;

Kinderen:

1. Eit, ~ 11-07-1717 te Haule/Donkerbroek,
2. Foppe, ~ 08-09-1720 te Haule/Donkerbroek
Klooster † ca 1791 verm. te Donkerbroek,
X1 ca 1763
Jantje Eijts,
~ 04-01-1739 te Haule,
† vóór 21-05-1780 verm. te D'broek;
3. Jan, ~ 21-04-1726 te Haule/Donkerbroek,
† op jonge leeftijd.
4. Grietje, ~ 23-04-1730 te Haule/Donkerbroek,
† 26-09-1819 te Ureterp,
X ca 1752
Jan Everts,
* 10-07-1725 te Ureterp,
~ 22-07-1725 te Ureterp/Siegerswoude,
† 15-11-1799 te Ureterp;
Kinderen:
1. Evert, * 1753 6. Antje, * 1767
2. Aaltje, * 1755 7. Hinke, * 1769
3. Hinke, * 1757 8. Hinke, * 1771
4. Hinke, * 1759 9. Frans, * 1774
5. Pieter, * 1762
5. Pietertje, ~ 13-05-1734 te Haule/Donkerbroek,
† verm. op jonge leeftijd.

Hinke Eits werd op 12 mei 1689 in de kerk op de Haule gedoopt. Het doopboek vermeldt zijn doop als volgt: -Den 12 Maj 1689 op de Haule gedoopt het kint van Eijt Jans, genaemt Hinke-. Hinke's ouders, Eit Jans en Grietje Jans, waren op 17 april 1687 in het huwelijk getreden. Op de Haule oefenden zij het boerenbedrijf uit. Het huwelijk bracht vijf kinderen voort, waarvan de oudste zoon, Jan, geboren in 1687, op jonge leeftijd overleed

Hinke zal weinig herinneringen aan zijn vader hebben overgehouden. Hij was ca 6 jaar oud toen Eit Jans op ca 33-jarige leeftijd op de Haule overleed. Grietje Jans bleef achter met vier kinderen die resp. 6, 4, 3 en 1 jaar oud waren.

In 1696 ging zij een tweede huwelijk aan. Zij trouwde te Oosterwolde de 25-jaar oude Sander Foppes die eveneens afkomstig bleek van de Haule. Uit dit huwelijk werden 3 kinderen geboren. Grietje Jans werd ca 40 jaar oud; zij overleed in april 1702. Hinke, 13 jaar, Jan, 11 jaar, Jacob, 10 jaar en Trijn, 8 jaar oud, waren wees geworden. Hoe het Hinke tot zijn trouwen is vergaan, is mij niet bekend. Ca 1716, hij was toen 27 jaar oud, trad hij met zijn achternicht, Aaltje Folkerts, in het huwelijk.

Aaltje Folkerts bleek een dochter te zijn van Folkert Klazes en Pietertje Foppes. Haar doop staat als volgt beschreven in het doopboek van de kerkelijke gemeente Oosterwolde waartoe de Haule en Donkerbroek destijds behoorden: - den 10 May 1696 gedoopt tot Oosterwolde het kint van Folkert Clases genaemt Aeltie -. Aaltje werd vrijwel zeker te Donkerbroek geboren waar haar ouders huurder waren van - zathe nr. 13 -.

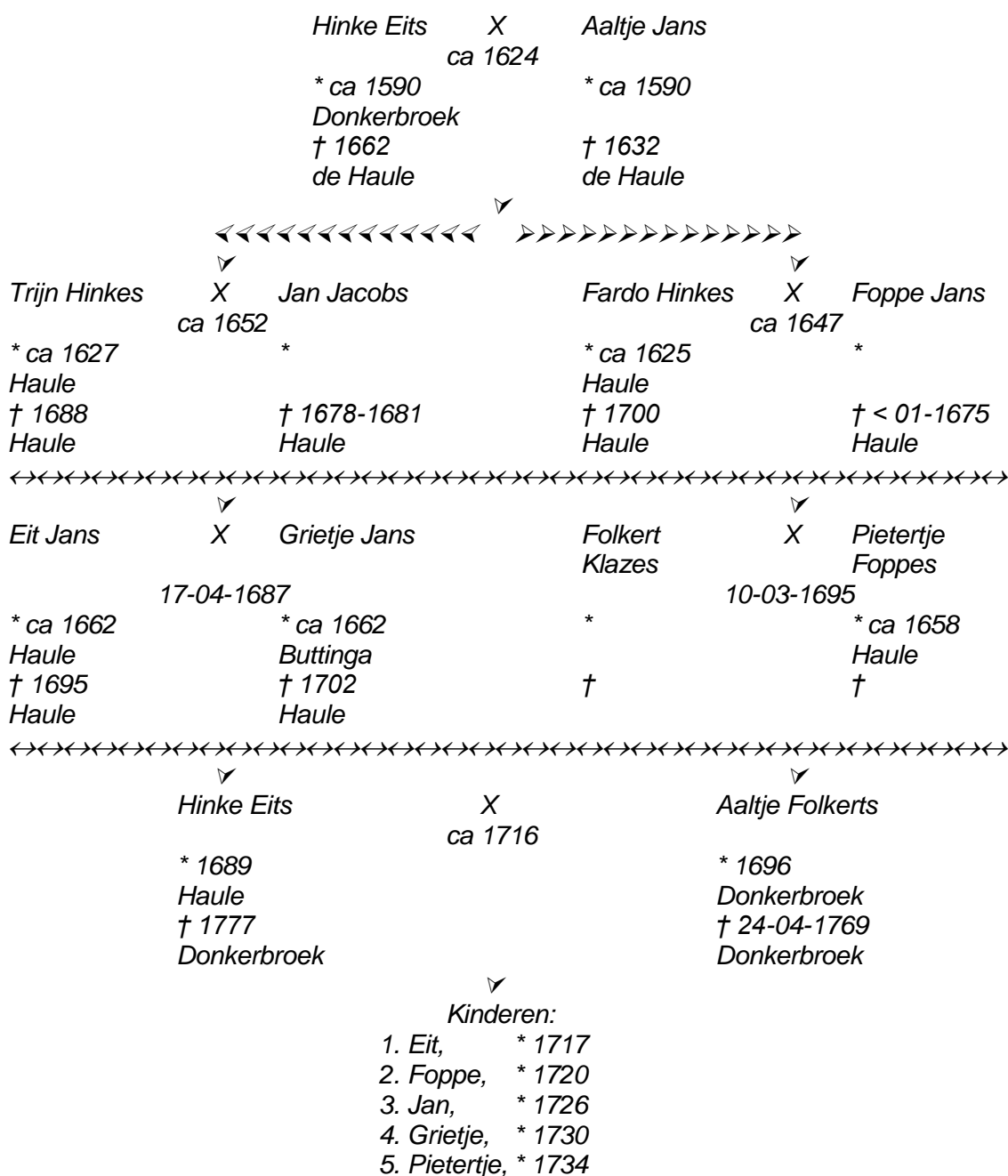
Folkert Klazes en Pietertje Foppes waren op 10 maart 1695 te Donkerbroek in het huwelijk getreden. Het bleek Pietertje's tweede huwelijk te zijn. Ca 1680 was zij op 22-jarige leeftijd getrouwd met Hendrik Engberts. Uit deze verbintenis werden vier kinderen geboren: Maartje in 1681, Engbert in 1683, Foppe in 1686 en Hinke in 1689. Vermoedelijk is Hendrik Engberts kort na de geboorte van het laatste kind overleden.

Aaltje was niet het enigste kind dat uit het huwelijk tussen Folkert en Pietertje werd geboren. Op 17 juli 1698 lieten zij nogmaals een dochter dopen, die de naam – Vaduw - (= Fardo) ontving.

Omtrent de afkomst van Folkert Klazes is mij niets bekend. Pietertje Foppes daarentegen bleek een dochter te zijn van Foppe Jan Wijbes en Fardo Hinkes. De laatste (dus de grootmoeder van Aaltje Folkerts), bleek een zuster van Trijn Hinkes te zijn, die op haar beurt de grootmoeder was van Hinke Eits.

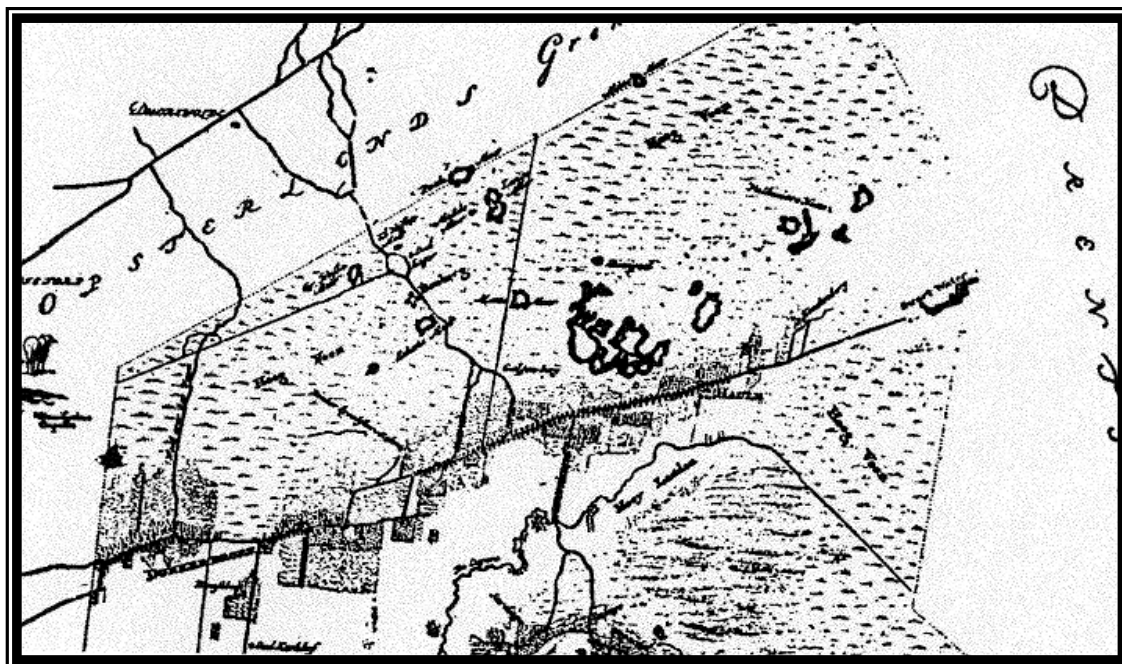
Kwartierstaat van Aaltje Hendriks Postma

Vanwege de complexiteit onderstaand een schematische weergave van de familie-
 lieverhoudingen:

Wanneer Aaltje's ouders zijn overleden is mij niet bekend. Feit is, dat Folkert Klases nog in 1728 in het stemcohier van Donkerbroek wordt vermeld als mejer van plaats nr. 13.

Tot zover een impressie van de afkomst van Hinke en Aaltje.

De Haule en Donkerbroek ca 1718

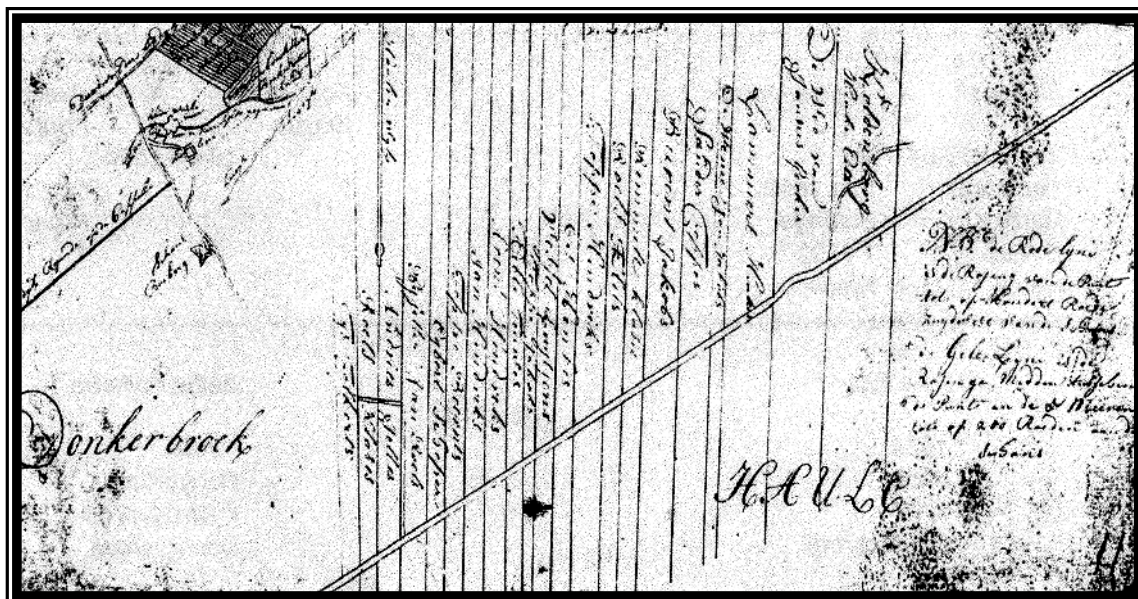
Wanneer het huwelijk tussen Hinke en Aaltje precies is voltrokken, is niet te achterhalen vanwege het feit dat de huwelijksgegevens van de kerkelijke gemeente de Haule/Donkerbroek slechts bewaard zijn gebleven vanaf 1772. Desondanks kan worden vastgesteld dat zij vermoedelijk in het jaar 1716 zijn getrouwd, omdat zij op 11 juli 1717 hun eerste kind, Eit genaamd, laten dopen. Eit werd vernoemd naar Eit Jans, zijn ca 1695 overleden grootvader van vaderszijde. Het gezin bewoonde destijds zate nr. 4 te Donkerbroek. De boerderij met de daaraan verbonden landerijen lag ten oosten van de huidige - Kloosterplaats -; thans (jaar 1990) is op dit perceel een autosloperij gevestigd. In 1718 wordt nr. 4 als volgt vermeld in het stemcohier:

Eigenaar: Jantijn Lamberts	1/2,
Aebeltie Sanders	1/4,
idem	3/7 van 1/4;
Remmelt Hendriks en Jan Jacobs, noie uxorem, samt Berent Lamberts en Roelof Claes tesamen	4/7 van 1/4.
Meijer: Hincke Eijts	

Twee jaar later, in 1720, wordt Foppe geboren, die op 8 september van dat jaar ten doop wordt gehouden. Naar wie Foppe werd vernoemd, is mij niet bekend.

In de reëelcohierien van Donkerbroek over de jaren 1721 en 1722 wordt Hinke wederom aangeduid als huurder van plaats nr. 4.

In 1724 verhuizen Hinke en Aaltje van Donkerbroek naar het op een steenworp afstand gelegen de Haule, waar zij de meest oostelijke boerderij, destijds - Koldenburg - of - Koudenburg - genoemd, gaan bewonen. Op deze markante boerderij zou het verdere leven van het gezin zich gaan afspelen.

De Haule waar Hinke en Aaltje in 1724 de meest oostelijke zathe, plaats 20 - Koudenburg - genaamd, ging bewonen.

Op zaterdag 7 juli 1956 verscheen onderstaand artikel in de Leeuwarder Courant. Het geeft een aardig beeld van de Haule en met name van - de zathe Koldenburg - (sedert 1882 - Tonckenshoeve - genaamd) waar Hinke en Aaltje in 1724 neerstreken:

Wie door het lange streekdorp reist dat (de) Haule heet, passeert heel wat boerderijen, links en rechts van de weg en doorgaans in het groen gelegen, want Haule is een streek met veel natuurschoon. Dat was vroeger ook al het geval, want op een kaart uit 1734, waarop het gehele dorp met alle huizen is afgebeeld, hebben de boerderijen allemaal een brink of plantage naast zich en het moet een mooi gezicht geweest zijn, die met riet gedekte boerderijen, zo geheel afwijkend van het frieze type (het waren - Saksische - ofhuizen, meer op Drentse en andere Oostnederlandsche typen gelijkend), daar tussen de eiken gelegen.

In deze rij hoort ook de meest oostelijke boerderij van Haule thuis, die al sinds eeuwen als Koldenburg bekend staat. Zij ligt benoorden de weg en vormt wel een zeer schilderachtig hoekje, doordat er een oprijlaan heenleidt en enkele verbazend hoge bomen voor de gevel de boerderij schier aan het oog onttrekken.

Komt men naderbij, dan blijkt er in ankers het jaartal 1748 in de top van de voorgevel te staan, terwijl een steen naast het erf de naam Tonckenshoeve draagt, een naam die in deze tijd, nu er opnieuw actie gevoerd wordt inzake de vermaarde erfeniskwestie Oene van Teijens, wel zeer actueel is, daar dokter Tonckens te Beetsterzwaag, zo'n kleine honderd jaar geleden als de erfgenaam uit de bus kwam.

In de 18e eeuw hoorde Koldenburg - met alle de velden en veenen van hier oostwaarts tot aan Drenth - aan de oud-grietman over Opsterland, Augustinus Lycklama á Nijholt, maar daarvoor behoorde het met vele andere Hauler plaatsen aan het Groninger geslacht van Ewsum, dat hier in de 16e eeuw al vele bezittingen had. Zo is Koldenburg (sinds 1640 nummer 20 en laatst van de stemdragende plaatsen van Haule) eeuwenlang in handen van het grootgrondbezit geweest.

Wij spraken zojuist van de oprijlaan naar de rustieke boerderij. Deze ontleent zijn breedte kennelijk aan het feit, dat eenmaal alle verkeer langs deze weg in de

richting Veenhuizen (en Drente) trok. Zo geeft de kaart uit 1734 het aan, terwijl van boerderij nr. 19 af (de westelijke buurman van Koldenburg) bij een rechtdoorgaande stippellijn staat:

- Dit by ouds de wegh geweest nae Drenth -. Maar aangezien volgens de Fransen de geschiedenis zich herhaalt, is in onze dagen de laan naar Koldenburg al lang weer voor het doorgaand verkeer gesloten (de weg loopt dood in de akkers), terwijl het verkeer - nae Drenth - nu weer, als vroeger, rechttuit gaat.

Koldenburg lag eenmaal temidden van de heide. Die is allang ontgonnen, maar het bosachtige karakter is gebleven en wie een typisch stukje oud-Stellingwerf wil zien, moet bij de Tonckenshoeve zijn.

Sedert de publicatie van bovenstaand artikel is er heel wat veranderd. De Tonckenshoeve, naderhand zeer bouwvallig en nog slechts gebruikt als stalling voor het vee, werd in 1976 gekocht door de fam. J.A. Vogt, die de boerderij op 31 maart 1977, na een grondige restauratie, als woning betrok. Helaas werd de boerderij in 1983 volledig door brand verwoest. Op de plaats van de oorspronkelijke - Tonckenshoeve - staat thans (sedert 1984) een landhuis. De oprijlaan ten slotte kreeg in 1985 de naam - Jeen van Houtenlaan -, afgeleid van een overleden bosarbeider. Tot zover een impressie van de - Tonckenshoeve -.

- Den 21 April 1726 heeft Hincke Eijts, diaken van de Haule, een kint laeten doopen, genaempt Jan (obiit) -. Op deze wijze staat de doop van het derde kind van Hinke en Aaltje opgetekend in het doopboek van de Haule/Donkerbroek. De aantekening - obiit - geeft weer dat dit kind is overleden (op vrijwel zeker jonge leeftijd). Jan werd vernoemd naar Jan Eits, zijn oom van vaderszijde. Tevens geeft de doopaantekening weer dat Hinke tot het ambt van diaken was benoemd.

Het stemcohier van de Haule van 1728 geeft Hinke weer als meijer van plaats 20. Als eigenaar wordt vermeld - de Ed.Heer Augustinus Lycklama á Nyeholt, oud-grietman over Opsterland -.

In 1730 wordt de familie verblijd met de komst van dochter Grietje. Grietje, vernoemd naar Grietje Jans, haar in 1702 overleden grootmoeder van vaderszijde, werd op 23 april 1730 ten doop gehouden: - den 23 April 1730 heeft Hincke Eijts een kint laeten doopen, genaempt Grietie -.

Met de komst van Pietertje in 1734 werd het gezin gecompleteerd. Deze dochter werd vernoemd naar Pietertje Foppes, haar grootmoeder van moederszijde. Een overzicht van de ge-zinssamenstelling ten tijde van Pietertje's geboorte:

Hinke Eits	45 jaar;
Aaltje Folkerts	38 jaar;
Eit	17 jaar;
Foppe	14 jaar;
Jan	8 jaar (vermoedelijk reeds overleden);
Grietje	4 jaar;
Pietertje	0 jaar.

* *

*

Het stemcohier van 1738 geeft het volgende weer:

Plaats: Haule

Nr: 20

Eigenaar: De heer out ontvanger D. van Andringa. Voorsien met een huisinge en
55 pondm land

Meijer: Hinke Eijts

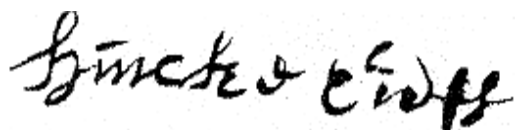
In procl.boek G12/OSW (3e procl. 16 mei 1741) bevindt zich de volgende, verkort weergegeven, koopbrief:

Hinke Eijts en Aaltje Folkers, echteluiden, BB en C op 3/4 parten in een zate en landen, met huisinge en schure cum ann., soo van hovinge, bouw, weide ende hooijlanden, staande en gelegen te Oosterwolde en aldaar ten cohier der stemmen op no 12, zijnde deze zate - Prandinga - genaamt; alsmede nog 3/4 parten van een camp, zijnde een stuk bouw en weidland, genaamt de Zuidercamp. In coop becomen van Teije Liebes e.a. voor de somma van 956 carglds 16 strs 4 penn.

Echter, blijkens een mededeling, gedateerd 11 september 1742, opgenomen in Recesboek A11, kwamen - Hinke Eijts en Aettje Folkerts - hun verplichtingen ten aanzien van de (gedeeltelijke) betaling van vorengemelde aankoop niet na. Hoe deze zaak verder is opgelost, is mij niet bekend.

In verband met een grensgeschil met Drente, legde Hinke Eits in 1747 als getuige onderstaande verklaring af, welke als bijlage is opgenomen in civ.sententie 814/1 dd 21 maart 1752:

Hinke Eijts, huisman, wonende op de Haule, attestere en verclare dat ik reedts over de 23 jaren hebbe gewoont op de oosterse zathe van de Haule, genaamt Koldenburg, en van dien tijd aff dikwels met de wagen na de Haulerwijk ben gereden, gebruikende de effective rijdwegh die van de Haulerwijk affloopt even aan de zuidkant van 't veen over de zoogenaamde Zandharen, welke weg seer veel word gereden en gebruikt. Verders verclare ik attestant dat 'r sekere vervallene waterlossinge is geweest, hebbende gelopen aan de westkant van de zoogenaamde vier roeden langs en van daar tot in de Kuinder, welke waterlossinge door de Hr.Grietman Lyklama weder is opgeklaart. "T voorts. de suivere waarheijt zijnde, passere deselve om te mogen strekken na behoren. Zijnde bereit 't selve ten allen tijden onder solemnelen Ede te bevestigen. In kennisse mijn handt. Actum den 27 Maij 1747.

De inhoud van de akte bevestigt het feit dat Hinke en Aaltje omstreeks 1724 de zathe Koldenburg gingen bewonen.

Bij de aanslag van de quotisatie in 1749 wordt de familie als volgt vermeld:

*Plaats: Haule
Naam: Hinke Eijts, een welgestelt boer met goed reuw en beslag
Personen boven 12 jaar: 7
Personen onder 12 jaar: 0
Aanslag: 51-06-00
Op basis van de aanslag kan de welstand op ca 1.000 car.guldens worden berekend.*

Het speciecohier over het jaar 1750 vermeldt Hinke en Aaltje als volgt:

<i>Jaar:</i>	<i>Plaats:</i>	<i>Nr.:</i>	<i>Mutatie:</i>	<i>S</i>	<i>H</i>	<i>K</i>	<i>R</i>	<i>Bl</i>	<i>P</i>
<i>1750</i>	<i>Haule</i>	<i>---</i>	<i>Hinke Eijts</i>	<i>1</i>	<i>6</i>	<i>4</i>		<i>25</i>	<i>2</i>

*Het echtpaar werd aangeslagen voor
1 schoorsteen
6 hoofden (personen)
4 koeien
0 rieren
25 pondematen bezaaide landen, en
2 paarden*

In datzelfde jaar werd in procl.boek G12/167 (3e procl. 26 mei 1750) de volgende, verkort weergegeven, koopbrief opgenomen:

Hinke Eijts en Aaltje Folkerts, egtelieden op de Haule, BB en C op des vercooperen geregte aanpart in de zate landts cum annexis op Donkerbroek en aldaar ter cohier der stemmen op no. 4, wordende tegenwoordig bij Jan Roelofs aldaar als mejer bewoont, hebbende in't geheel ten oosten Roeloff Eijts kinderen, ten westen de Heer Hubbelink, ten zuiden de Cuinder en ten noorden de veenscheidinge, bezwaart over 't geheel met 1 floreen schattinge, als mede met 1 jaar huur Jan Roeloffs daaraan hebbende en verschijnende Mei 1749, welke huur pro quota mede zal komen ten profijte vaan de Egtln verkopers; met hier nog bij gelijke part van anderhalf mad hooiland, gelegen in Andries Jelles gebruikende zate op de Haule, hebbende voorn. hooiland ten oosten de bijsitter J.Roeloffs, ten westen Peter Folkerts, ten zuiden de Cuinder en ten noorden de Ed.Heer Grietman D.B.Lyclama á Nijeholt, geregtigt met menninge en drifte over Andries Jelles zate na gemelde hooiland heen en weder; nog gelijke qouta van 3/4 mad, gelegen in de Hilligen Maad onder Oosterwolde, hebbende ten oosten Jardinga, ten westen de Cuinder, ten zuiden de bijzitter J.Roeleffs en ten noorden de Ed.Heer Grietman D.B.Lycklama á Nijeholt, en zulks alles met lasten en servituten en geregtigheden daartoe en aanbehorende.

In koop bekomen van Jan Jacobs en Ferdue Folkerts, egtln op Donkerbroek voor de somma van 400 caroli guldens en 4 ducats

In genoemd jaar kochten Hinke en Aaltje dus van Jan Jacobs en Fardo Folkerts, hun zwager en (schoon)zuster, een gedeelte van de boerderij, die zij gedurende de periode 1716 - 1724 hadden bewoond en waar hun eerste twee kinderen waren geboren.

In het floreen- en stemcohier van 1748 wordt deze zathe als volgt beschreven:

	<i>Floreencohier:</i>	<i>Stemcohier:</i>
	<i>Eigenaar:</i>	<i>Eigenaar:</i>
1748 no 4:	<i>Harmen Hendrix noie uxoris en de stelling Jan Jacobs cum socius, beswaart met 1 floreen</i>	<i>Harmen Hendrix ----- 1/2 Jan Jacobs en voortz. Harm Hendriks voor ----- 1/4 Deselve nog 3/7 van 1/4 en Jan Jacobs, Roeloff Claas en de diaconie van Donkerbroek te samen 3/7 van ----- 1/4 voorsien met een huisinge en 45 pondem. land. Meijer: Jan Roeloffs</i>

Hoewel uit de opsomming in het stemcohier niet exact valt te berekenen hoe groot Jan Jacobs' aandeel in de zathe was, blijkt 10 jaar later (gegevens stemcohier 1758), dat Hinke Eits voor 5/28 deel eigenaar was en Jan Jacobs voor 1/28 deel. Hoewel niet bewijsbaar, zal de koop van - zekere aanpart - in 1750 vermoedelijk 5/28 deel zijn geweest.

Zoals ook reeds eerder vermeld, lag de boerderij op het perceel dat aan de oostzijde grenst aan de huidige Kloosterplaats en waar thans (jaar 1990) een autosloperij is gevestigd.

Vervolgens een sprong naar het jaar 1754. In dat jaar gebeurde een tweetal zaken, die onze aandacht vragen. In genoemd jaar legde Hinke Eits opnieuw een verklaring af i.v.m. een grensgeschil dat tussen Friesland en Drente was gerezen (bijl. civ.sententie 849/2 dd 27 oktober 1756):

Hinke Eyts, huisman op 't oosteinde van de Haule, attestere en verclare dat ik nu 30 jaren hebbe gewoont op de zathe Koldenburg in voortz. dorpe en dat voor 't maken van de scheidinge met mijn schapen hebbe geweidet tot aan de drie meren, thans over de scheidinge in Drenthe gelegen, 't welke mij al over de 50 jaren geleden mag heugen, dewijl in die tijt al schapen op de Haule hebbe gehoedt en dat na 't maken van de scheidinge met de schapen hebbe gehoedt tot aan de scheidinge toe, sonder eenige verhinderung off molestatie. Voorts verclare ik attestant op voortz. zathe ben gekomen in plaats van Tjabbe Alberts, zijnde geweest de vader van eenen Albert Tjabbes, thans wonende te Oosterwolde, welke Tjabbe Alberts aldaar altoos maar een seer kleine kudde schapen heeft gehouden, welke op ver na niet beweideden 't velt 't welke andersins mogten weiden. Dit de suivere waarheit zijnde, zoo passere desen om te mogen strekken na behoren. Zijnde bereit 't selve ten allen tijden onder solemnelen ede te bevestigen. In kennisse mijn handt. Actum den 10 Majj 1754.

Depost verclare nog dat eenen Jannis Jans ongeveer 20 jaren geleden schaapherder te Een is geweest, welke de gewoonte en stoutheit hadde om met zijn schapen veel verder na de Haule op te weiden als de Drenten competeerde en dikwels op aannaderen van de Hauler boeren met zijn schapen is geretireert en te rugge gedreven. Gevende volkomen reden van wetenschap omdat ik attestant selve persoonlijk bij hem ben gekomen en tegens hem gesegt dat met sijn

schapen moeste te rugge drijven, 't welke ook direct heeft gedaan. In kennisse mijn hand. Actum als voren.

Verders verclare ik attestant boven gemelt dat de Drenten op dat veen welke deselve nu praetenderen, voor 't maken van de scheidinge noit hebben geboekweit als op een klein stukkie daar de scheidinge door gaat, zoo dat geen de minste possessie van boekweiten daar omtrent plaats heeft. In kennisse mijn handt. Actum als voren.

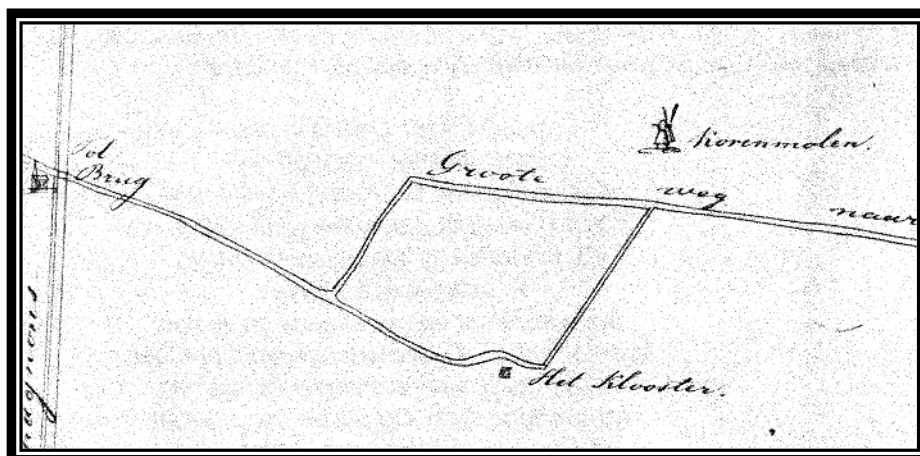
Een ander feit dat onze aandacht trekt, is het gegeven dat Hinke en Aaltje omstreeks 1754 eigenaar werden van zate nr. 5. Deze boerderij, gelegen te Donkerbroek, bleek de oude Kloosterplaats te zijn, oftewel het tegenwoordige - Klein Madurodam -. Zij moeten deze plaats gekocht hebben van de Heer Hubbelink die tot genoemd jaar als eigenaar te boek stond. Een koopbrief heb ik niet kunnen vinden. Mogelijk dat deze transactie onderhands werd geregeld. In de reëelcohierien van Donkerbroek, voorzover bewaard gebleven, komt de zate als volgt voor:

Jaar:	Eigenaar:	Huurder:
1721	Rentmeester A.Barels	Jan Jans
1722	Rentmeester A.Barels	Jan Jans
1736	de Heer Hubbelink	Jan Jans
1739	idem	Jan Jans
1746	idem	Jan Jans
1747	idem	Jan Jans
1748	idem	Oepke Roeloffs
1750	idem	Jacob Janz
1751	idem	Jacob Janz
1752	idem	Jacob Jans
1753	idem	Jacob Jans
1754	Hinke Eijts	Jacob Jans

In 1754 waren Hinke en Aaltje dus voor 5/28 gedeelte eigenaar van zate nr. 4 en voor 100% eigemaar van zate nr. 5 te Donkerbroek. Ook het floreen- en stemcohier van 1758 bevestigen deze feiten:

	Floreencohier:	Stemcohier:	
	Eigenaar:	Eigenaar:	
1758 no 4:	Harmen Hendrix noie uxoris en Hinke Eijts cum soc., beswaart met 1 floreen	Harm Hendrix ----- Hinke Eijts voor ----- Jan Jacobs voor ----- De diaconie van Donker- broek voor ----- Roelof Clasen ----- en de 5 kinderen van Remmelt Hendrix voor - voorsien met een huisinge en 45 pondte landt. Meijer: Anne Hendrix	19/28 5/28 1/28 1/28 1/28 1/28

	Floreencohier:	Stemcohier:
1758 no: 5	Eigenaar: Hinke Eijts, beswaart met 3 florenen	Eigenaar: Hinke Eits, voorzien met een huizinge en 50 pondmte land Meijer: Jacob Janz.

Donkerbroek: plaats 5, de oude – Kloosterplaats – (fragment kaart 10.844 RAL)

Het speciecohier van 1758 geeft weer dat het aantal pondematen - bezaaide landen - 15 bedraagt. Een achteruitgang ten opzichte van 1750 met 10. Wat hiervan de oorzaak is geweest, is mij niet bekend.

In 1759 blijkt uit het reëelcohier, dat Foppe Hinkes, de tweede zoon van Hinke en Aaltje, - Klein Madurodam - (de oude Kloosterplaats - zathe nr. 5 te Donkerbroek) is gaan bewonen. Een overzicht van de jaren 1755, 1756 en 1759:

Sate nr 5:

Jaar:	Eigenaar:	Huurder:
1755	Hinke Eijts	Jacob Jans
1756	Hinke Eijts	Jacob Jans
1759	Hinke Eijts	Foppe Hinkes

Een vergelijking van de gegevens uit het floreen- en stemcohier tussen 1758 en 1768, leert, dat Hinke en Aaltje hun bezit in zate nr. 4 uitbreidden door aankoop van 1/28 part, welk gedeelte zij kochten van hun (schoon)zuster Fardo Hinkes, de weduwe van Jan Jacobs.

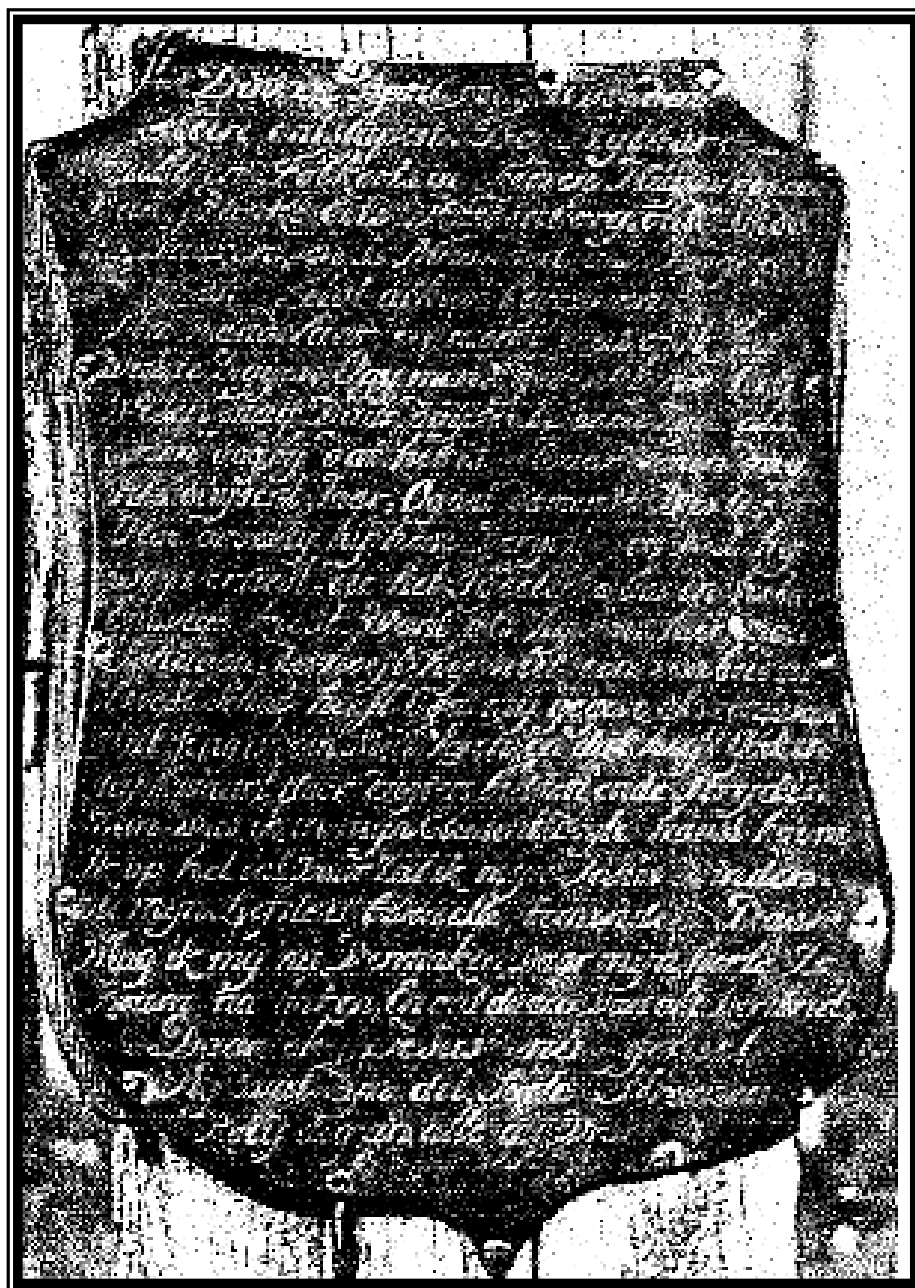
Kwartierstaat van Aaltje Hendriks Postma

	<i>Floreencohier:</i>	<i>Stemcohier:</i>
1768 no 4:	<i>Eigenaar: Harmen Hendrix wede, Hinke Eijts, de Diaconen van Donkerbroek, Roelof Clasen en Remmelt Hendriks kinderen, beswaart met 1 floreen</i>	<i>Eigenaar: Harm Hendrix wede voor - 19/28 Hinke Eijts voor ----- 6/28 De diaconie van Donkerbroek voor ----- 1/28 Roelof Clasen voor ----- 1/28 en de 5 kinderen van Remmelt Hendriks voor --- 1/28 voorsien met een huisinge en 45 pondte landt. Meijer: Anne Hendrix</i>
1768 no: 5	<i>Hinke Eijts, beswaart met 3 floreen</i>	<i>Hinke Eits, voorsien met een huisinge en 50 pondmte land Meijer: Foppe Hinkes</i>

In 1769 maakt het speciecohier melding van het feit dat - één van dit huisgezin - is overleden. Nader onderzoek leerde dat hiermee Aaltje Folkerts werd bedoeld. Zij stierf 24 april 1769 op bijna 73-jarige leeftijd. Aaltje werd begraven op de Haule. De tekst van haar grafschrift (Cop. 184 leeszaal bibl. Coll. Roorda grafschriften) is bewaard gebleven:

*Den 24 April 1769 is in den
Heer ontslapen de Agtbare
Aaltjen Folkerts in Leeven Huysvrouw
van Hinke Eits Koldenborg out sijnde
72 Jaaren en 11 Maanden 14 Dagen
en leidt alhier begraven.
Sta wandelaar en merkt eens op, ik heb
Wat te zeggen, O gij mens, gedenkt hoe het
Wesen mag, bij het is aldaar eenen dag
Als duijsend Jaar, Og dat de mens Wiste
Hoe droevig hij hem vergiste; en wat hij
Dog verliest die het Tijdelijke boven het
Eeuwige kiest; Want als hij van hier moet
Scheiden, Zo heeft God mij gegeve al voor 40 Jaar
Ontfing ik een Nieuw Leven, en dat heeft God in
Mij bewaart, door Zugten bidden ende Strijden
Dan was ik in mijn Element. Dogte haast koom
Ik op het ent. Daar Zal ik mijn Jesus vinden
Die mijn Liefste is boven alle beminden; Daar
Mag ik mij nu, Vermaken, Daar myn herte zo
Kwam na haken; En ontdaan Van alt verdriet
Daar ik Jesus nu geniet
Ag wat Zijn dit Soete Stromen
Roey dog an alle gy vromen.*

Van deze tekst, gegraveerd op een koperen bord in de vorm van een schild, is een foto bewaard gebleven, welke zich bevindt in de fotocollectie van het Rijksarchief te Leeuwarden.

Tijdens een bezoek aan het kerkhof op de Haule, meen ik Aaltje's graf te hebben ontdekt. Aan de zuidoostkant (linker achterzijde) van de kerk bevindt zich een houten grafpaal. Op deze paal zijn nog duidelijk de contouren waarneembaar van het koperen schild dat ooit eens haar graf tooide. Het aantal bevestigingspunten van het koperen schild, duidelijk herkenbaar op de bewuste foto, vertonen een identieke overeenkomst met de bevestigingspunten, welke zich (nog zeer goed zichtbaar) op de grafpaal bevinden. Ten tijde van het overlijden van zijn vrouw was Hinke om en nabij de 80 jaar. Een jaar na Aaltje's overlijden (1770) meldt het speciecohier - Hinke Eits is nu alleen en heeft geen boererie of dienstboden meer.

Thans op nr. 18 Eit Hinkes -. Hinke bleek op - Koldenborg - te zijn opgevolgd door zijn oudste zoon Eit. Nog 4 jaar zou Hinke Eits op de zathe - Koldenborg - blijven wonen. In 1774 vermeldt het speciecohier - Hinke Eits vertrokken na Donkerbroek, nr. 8 -. Ca 50 jaar (1724 - 1774) was hij bewoner geweest van de meest oostelijke zate van de Haule. Donkerbroek, nr. 8, bleek de oude Kloosterplaats, thans Klein Madurodam, te zijn. Tegenwoordig is van de oude boerderij niets meer te bespeuren. U vindt er een moderne bungalow. Wie echter de moeite neemt, zal ontdekken dat de muren van de schuur, gelegen achter het woonhuis, nog de oorspronkelijke zijn en de sfeer van het verleden ademen.

Donkerbroek, plaats nr. 5, de oude – Kloosterplaats -

Zoals het speciecohier van de Haule in 1774 Hinke's vertrek naar Donkerbroek vermeldt, bevestigt het speciecohier van Donkerbroek zijn komst: - 1774 , nr. 8, Foppe Hinkes, Hinke Eits woont bij hem in -. Zijn laatste levensjaren heeft Hinke bij zijn zoon Foppe doorgebracht. Daar stierf hij in 1776 of 1777 ca 88 jaar oud. Het speciecohier van 1777 vermeldt dan - Hinke Eits overleden -. Waar hij te ruste werd gelegd, heb ik niet kunnen achterhalen.

N.B.: Bovenstaand verhaal werd door mij ca 1990 geschreven. Tijdens een recent bezoek aan het kerkhof op de Haule (medio 1999) bleek de grafpaal welke Aaltje's graf ooit tooide, te zijn verdwenen.